

જ્યારે એ જાણ થાય છે કે મારું કંઈ નથી
એ પણ પછી તો શાયરીથી સારું કંઈ નથી
અંગત નથી આ વિશ્વમાં કલદાર સમ કશું
ને વિશ્વમાં કલા સમું સહિયારું કંઈ નથી
કેડી ન હો, કે નકશો ન હો, એ તરફ જવા
એક કાવ્યની કડી સમું પરબારું કંઈ નથી
વંટોળમાં હો ઘાસથી બળવાન શું બીજું?
ને વૃક્ષ કરતાં બાપડું નોંધારું કંઈ નથી
અજવાસના ગુલામ છે ઝળહળ થતા મહેલ
એક આગિયાને પૂછજો, અંધારું કંઈ નથી
શોધે છે શાંત સ્થળ સહુ આસન લગાવવા
મનથી વધીને વિશ્વમાં કચિયારું કંઈ નથી

તડકો માથે અગર પડ્યો જ ન હો
 એના ચહેરે કદીય ઓજ ન હો
 એ પશુવત્ દશાય હોઈ શકે
 ખોળતા હો તમે, ને ખોજ ન હો!
 એ વજન પણ ઉતારીએ ક્યારેક
 તનને માથે આ મનનો બોજ ન હો
 શ્વાસના ઘૂંટ કેમ ઊતરશે?
 જીવવાનો અગર નશો જ ન હો
 ઈશ્વરે પાઠવ્યો નહીં ઉત્તર
 શક્ય છે પત્ર ત્યાં ગયો જ ન હો!
 તપ કરો જેને કાજ વરસોવરસ
 દોસ્ત, એ બે ઘડીની મોજ ન હો!
 આ સફળતા, આ વ્યર્થ સમૃદ્ધિ
 કોઈ દુશ્મનનો કારસો જ ન હો!
 છે સરસ જિંદગી ગઝલ વિણ, પણ-
 સર¹ મજાનું અને સરોજ² ન હો!

1 સર = સરોવર

2 સરોજ = કમળ

જો, ગબડશે! ટોચ છે ટેકા વગરની!
ક્યાં અટકશે? ખીણ છે તળિયા વગરની!
જિંદગી સમજ્યા, તો ગઈ જીવ્યા વગરની
લોક જીવ્યે જાય છે સમજ્યા વગરની!
દિલ; ઇમારત ધ્રુજતી ઢાંચા વગરની
એક પણ પણ જાય નહીં થડકા વગરની
અંતે એના નામથી નકશા બન્યા છે
ખેપ જેણે આદરી નકશા વગરની
વાતમાં ને વાતમાં એના વિશેની
બસ, વીતી ગઈ જિંદગી એના વગરની
હોય હોડી તો હલેસાંનીય ચિંતા
આપણે માંડી સફર નૌકા વગરની
ક્યારનો શોધું કે મારું નામ ક્યાં છે?
જિંદગી! તું છે ગઝલ મક્તા વગરની

થયું, જિંદગી આ ખરાબે ચડી છે
 પછી જાણ્યું, એ તો સરાણે ચડી છે
 ઘણી હસ્તરેખાઓ ખરવા દીધી મેં
 ગઝલ એ પછી મારા હાથે ચડી છે
 ઉમર, ગાલે ખંજન બની જે વસી'તી,
 કરચલી થઈ એ લલાટે ચડી છે
 કોઈ રાખે લક્ષ્મીને ખિસ્સે અદબથી
 અને કોઈને તો એ માથે ચડી છે
 ન હાંફે તો બીજું કરે જિંદગી શું?
 પગથિયાં ઘણાં એકસાથે ચડી છે
 તમે જેને સમજી લીધું હાસ્ય મારું—
 ખરું કહું? ઉદાસી તમાશે ચડી છે

કાં ફરો ઓળખનો ખોટો ભાર લઈ?
પ્યાર લઈ નીકળો, પ્રવાસી! પ્યાર લઈ!

જે બધા બેઠા અહીં દરબાર લઈ
એ નથી જીવી શક્યા ઘરબાર લઈ

જેમને મંઝિલ ગણી સ્થાપ્યાં હતાં
એ ગયાં, ત્યારે ગયાં પગથાર લઈ

પ્રેમથી એણે વળાવીને કહ્યું,
“નીકળી જા, યાદ બસ બેચાર લઈ!”

ખુશ હતો, હળવો હતો, હસતો હતો
ક્યાં હું બેઠો હાથમાં અખબાર લઈ!

પ્રકૃતિ જ્યાં પાંગરી, ના પાંગરી
માણસો આવી ગયા ઓજાર લઈ

એ પૂછે છે પગનાં છાલાંનો મીનિંગ-
પુત્ર જે રખડે પિતાની કાર લઈ!